

Doktor néni, mi az a sóhajtás?

Április 13-án és 14-én az abaúji kistérségben megtartotta az itthoni első általános egészségügyi szűrését a Máltai Szeretetszolgálat orvoscsoportja. Pénteken Boldogkőváralján, szombaton Vizsolyban a helyi általános iskolában vizsgálták meg a gyermekeket. Munkájuknak külön hangsúlyt ad, hogy a két helyszínen egyetlen gyermekem sem láttak szemüveget, de, mint kiderült, kilencvennek lenne szüksége rá.

"A kétszáznyolcvan vizsolyi és boldogkőváraljai gyermekek egyikén sem láttunk szemüveget, a vizsgálat során csak ötük zsebéből került elő. Ehhez képest kilencven gyermek korrekciójára volt és lesz szükség" - írta a kétnapos szűrést összegző rövid beszámolójában Szalai László, az orvoscsoport vezetője. "Minden köszönet kollégáimnak az emberfeletti munkájukért."

Az abaúji szűrővizsgálatokról a Magyar Nemzet április 16-i száma közölt riportot Amerre az orvos sem jár címmel. Mizsei Bernadett írása.

A nagyvárosoktól távoli, elszegényedett kistelepüléseken élőknek nem csak a napi betevő megszerzése okoz gondot, az orvosi ellátáshoz is nehezen jutnak hozzá. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat támogatásával hazánkban egy orvoscsoport azokat a falvakat járja, ahol a nyomor már átírta a betegségtudatot. Magyarországon az egészségügyet illetően a várost a zsáktelepüléstől elválasztó néhány kilométeres távolság akár több évtizedes lemaradást jelenthet.

Mizsei Bernadett

Az Abaúj-hegyközi kistérségben egyáltalán nincs gyermekorvos, a házi orvos pedig tíz településen látja el feladatát. Az erre lakók így vagy megvárják az orvost – aki átlagosan hetente egyszer jelenik meg egy-egy településen –, vagy autóval utánamennek. Akinek nincs gépkocsija, buszra száll, és ha úgy adódik, akár órákat várakozik betegen a következő csatlakozásra, akinek pedig nincs pénze buszjegyre, jobb híján önmagát gyógyítja. Ritkán merik házhoz hívni az orvost, hisz úgy érzik, illik némi fizetséget a zsebébe dugni.

Már sorakoznak az asztalon a gazdákra váró kis szemüvegkeretek abban a sátorban, amelyet a Magyar Máltai Szeretetszolgálat nemzetközi missziós orvoscsoportja állított fel a boldogkőváraljai általános iskolában. A gyerekek izgatottan sorakoznak az ajtóban, és kíváncsian figyelik, mi történik majd velük. Akiről kiderül, hogy rossz a szeme, keretet választ magának, és egy héten belül megkapja ingyen az okulárét.

Az orvoscsoport 2005-ben jött létre, tagjai elkötelezett önkéntes szakorvosok. Első küldetéseiket az ázsiai szökőár, a pakisztáni földrengés, a Jáva szigetén történt vulkánkitörés, valamint a libanoni háború által sújtott területeken teljesítették. 2008-tól az orvoscsoport Kárpát-medencei programot indított, amelynek során Székelyföldön, Kárpátalján és a moldvai csángók lakta településeken végeznek egészségügyi vizsgálatokat. Tizenöt perc alatt felállítható kórházi sátraikban napi 120-140 beteget vizsgálnak, általános szűréseket végeznek. 2009-ben a szűréseket kiterjesztették a magyarországi nyomortelepekre és roma közösségekre, ahol általános a gyermekek alultápláltsága és a higiéné hiánya, a felnőttek nagy részének pedig akár évtizedek óta nincs kapcsolata az egészségügyi rendszerrel, meglévő betegségeikről, illetve azok következményeiről semmilyen ismeretük nincsen.

Szalai László, az orvoscsoport vezetője szerint Magyarországon a várost a zsáktelepüléstől elválasztó, néhány kilométeres távolság akár több évtizedes lemaradást jelenthet. Csángóföldön pedig még rosszabb a helyzet: ott a fizikai távolságon túl nyelvi korlátokkal is küzdenek a csángó magyarok. A szűrésekkel olykor életet is mentenek: Kárpátalján találtak egy olyan gyermeket, akinek azonnali szívűtétre volt szüksége. Az önkéntes doktorok kijárták az utat: Magyarországra hozták, és a legjobb orvosokra bízta. – Az ajándék akkor kerül jó helyre, ha közvetlenül a kezükbe adjuk, vagyis a problémát oldjuk meg, hiszen ezt nem vehetik el tőlük, és ők sem adhatják el – véli Nagy Katalin, a csoport bőrgyógyásza.

A boldogkőváraljai általános iskola tanulóinak 54 százaléka halmozottan hátrányos helyzetű, és 71 százaléka cigány származású. – Nagyon örültünk az orvosoknak, hiszen gyermekgyógyászt legközelebb az innen 60 kilométerre fekvő Miskolcon találhatnánk – tudjuk meg az igazgatóhelytettől. Korhuthné Orosz Emese elmondja, ennek ellenére a 189 gyermekből csupán 114-nek a szülei adtak engedélyt a vizsgálatra. Az igazgatóhelyettes értetlenül tárja szét a karját, amikor

azt kérdezzük, mi lehet az oka. Csak annyit tud: azok utasították vissza a segítséget, akik egyáltalán nem törődnek gyermekeikkel. Velük nehéz mit kezdeni. Generációk óta azt látják a romák, hogy az aszszonyok, vagyis a lányok igen korán szülnék, így sokan nem fejezik be az iskolát, és nehéz őket a tanulásra ösztönözni. A szomszédos Boldogkőújfalun él egyébként Matiz Klára, akinek története bejárta a magyar sajtót, hiszen 11 évesen hozta világra első gyermekét.

Nehezen fogy a gyerekekből álló kígyózó sor. Megnézik a szemüket, a fogaikat, a gerincüket, a bőrüket, a szívhangjukat, a vérnyomásukat. – Most röntgenezel? – kérdezi az egyik kislány az ápolóra pillantva, amikor karjára húzza a vérnyomásmérő párnáját. Minden új nekik, sőt egyikük azt is megkérdezi a doktornőtől, mi az a sóhajtás. A fogmosás sajnos igen ritka körülményben: leszegett arccal vallják be a kicsik, hogy egyáltalán nem vagy naponta legfeljebb egyszer mosnak fogat. Van, aki pedig egyáltalán nem érzi, hogy emiatt szégyenkeznie kellene. Egy műanyag fogsoron azt is meg kell mutatniuk, hogyan végzik a fogmosást, és bizony akad még csiszolnivaló a technikán. – Átlagban nyolc lyukas fogat találok egy-egy gyereknél, ma a legtöbb 14 volt – meséli Jáky Renáta fogorvos. Az önkéntes doktornő sajnos csak biztatni tudja őket a gyakori fogmosásra, hiszen kezelésre egyelőre nincs lehetőség. Körülbelül kétfélmillió forintba lenne szüksége a szeretetszolgálatnak ahhoz, hogy a már megvásárolt mobil gépet használhatóvá tegyék.

– Mozgásszervi szempontból általában nincs gond, hiszen a szegénység miatt kevés az elhízott gyermek – tudjuk meg Szeverényi Csenge ortopédustól. Surman Róbert ápoló szerint még mindig hiányzik az ilyen nyomorban élő családok kultúrájából az egészségre való odafigyelés, miközben külföldön már azt is tanítják egészen kicsi kortól, hogy mit kell tenni akkor, ha rosszul lesz valamelyik szülő.

A megvizsgált gyerekek húsz százalékának írnak fel szemüveget Boldogkőváralján. Szalai László szerint ez nagyon magas szám. Ezek a gyermekek akár éveket úgy ültek az iskolapadban, hogy egyáltalán nem látták a táblát, ami a tanulásban is komoly akadályt jelent. Talán nem mernek szólni, talán azt sem tudják, milyen az éles látás. Több gyermegről az is kiderült: tompalátó, vagyis a korrekció hiánya miatt végérvényesen elveszítette az éleslátás képességét. Szalai doktor azt mondja, sokkal több ilyen orvoscsoportra lenne szükség az országban. Abban bízik, hogy idővel a hazai kórházak mindegyikében megszerveződnek a hasonló társulások. Mint mondja, a helyi orvosoknak partnerséget kínálnak, ők nem akarnak a konkurenciájuk lenni.

– Csinálom, mert szeretem – csupán ennyi a válasza arra, miért dolgozik ennyit önként, nehéz körülmények között, teljesen ingyen. Bizonyára tisztában van azzal, hogy hiába élünk a XXI. században, a megfelelő egészségügyi ellátás sok helyütt csak álom. És szemléletváltásra is szükség van: meg kell az emberekkel értetni, hogy ha a szervezet valami rosszat jelez, annak oka van. Ez persze nem könnyű, hiszen Szalai László szerint a szegénység, az éhség és a fázás más dimenzióba helyezi a betegségeket: a peremvidékeken nem azt tartják bajnak, ha nem látnak vagy szédülnek a magas vérnyomástól, hanem azt, ha nincs tűzifa a fészerben.

[A Duna Tv Híradójának beszámolója a szűrővizsgálatról](#)